

Martin Preiss

Měsíc knihy se zlomil v půli, když základka v Kunraticích pořádala Čtenářské posezení, na které pozvala kromě žáků a jejich rodičů také čestné hosty, aby je mimo jiné seznámila s projektem Čtení pomáhá. MARTIN PREISS rozevřel knížku a začal předčítat z Werichova Fimfára pohádku O lenosti. Aula ztichla. I „velké kluky“ z osmiček a devítek vtáhl sametový hlas natolik, že zcela spontánně šli s ním. Umět takhle předčítat je kumšt.

Bylo to vaše první setkání s projektem Čtení pomáhá?

To ano, ale na veřejnosti už jsem takhle četl mnohokrát. Naposled loni, když jsem se zúčastnil pátého ročníku projektu Noc literatury, kdy čtou známé osobnosti na různých místech Prahy ukázky z moderní evropské literatury. Četl jsem z knihy Kadera Abdolaha, nizozemského autora íránského původu, Dům u mešity, která líčí islámskou revoluci. Je to velmi zajímavý vhled do arabského světa.

Jaký jste byl jako dítě čtenář?

Ne moc dobrý, měl jsem problémy se soustředěním. Knížku jsem obvykle rozečetl, pak jsem zapomněl, o čem byla, takže jsem šel zase na začátek. Víc jsem začal číst až na střední škole, dokonce jsem psal i nějaké básničky. Chodil jsem do studia uměleckého přednesu v pražské Lucerně, myslím, že dneska už ani neexistuje. Výsledkem mého snažení byla hlavní cena na Wolkerově Prostějově. Přednášel jsem Skácelovy verše a s doprovodem kytary nádherné zhudebněné básně Simona a Garfunkela. I když jsem jako kluk čtení moc nedal, měl jsem několik oblíbených knížek, které mám rád do dneška. Souvisely hodně s přírodou, cestováním, rád jsem se vracel k Messnerovým zážitkům při výstupu na Mount Everest. Teď čtu hlavně dětem. Tedy dceři už ne, je jí třináct, spíš si povídáme. Kluci jsou ještě malí. Nejmladšímu bude rok a půl, s tím si prohlížíme obrázky, staršímu synovi teď čteme knížku o skřítcích.

Po DAMU jste odešel do Divadla J. K. Tyla v Plzni. Je těžké odejít z Prahy na oblast?

Chtě nechtě se tam musíte odstěhovat, přesto jsem mezi oběma městy pořád pendloval, což byl problém. Měl jsem dost práce v dabingu, točil jsem reklamy, živil jsem se hlasem v různých studiích. Odpoledne po zkoušce jsem metelil do Prahy natáčet, pak jsem se zase vracel na večerní představení. Vyržel jsem to dva roky. Ale jinak bylo v Plzni krásně! Na oblasti se mladý herec setká s nádhernými, velkými rolemi, ke kterým se v pražských divadlech až na výjimky hned tak nedostane. Je tam i jiné pub-

likum, řekl bych komunita až rodinného charakteru. Návštěva divadla je pro ně tradice, důležitá společenská událost. Každé divadlo má svůj okruh diváků. Jen na oblasti musí svůj repertoár zaměřit na široké publikum, ve velkých městech se může víc profilovat. I sem však tvrdě zasahuje ekonomika. Když je nutné divadlo příliš dotovat, může taky skončit. Jako se to bohužel stalo pražskému divadlu Komedie, když z pohledu politické reprezentace Prahy 2 neobstálo.

Jak se jako kunratický zastupitel potkáváte se školstvím?

Zrovna teď řešíme přístavbu školy, která nás asi čeká. Do nových částí Kunratic, do Zeleného údolí a na sídliště Flóra, se stěhují další obyvatelé v produktivním věku. Tlak na základní i mateřskou školu, v nedávné době dostavěnou a zrekonstruovanou, je velký. Bude se muset rozrůst o dalších šest tříd, čekají nás výběrová řízení na projektanta, na zhotovitele stavby.

Říká se, že zastupitelé se chovají ke škole podle toho, jak na ni sami vzpomínají.

Musím zdůraznit, že zdejší zastupitelstvo má s kunratickou školou nadsandardní vztahy. Dotace, které škola dostává, jsou naprosto ojedinělé. Do zdejší základky jsem chodil až do 5. třídy. Pak jsem měl incident s jedním hochem a tatínek mne přihlásil na Jižní Město v domnění, že mi tam bude líp. Nebylo. Na sídlišti, kam se sestěhovali lidé z různých koutů republiky, bylo grázlíků mnohem víc. Přiznám se, že když slyším slovo škola, začne mne bo-

let žaludek. Málokdy jsem se tam těšil, znamenala pro mne stres, i když některé předměty jsem měl rád. Zlomilo se to až na gymnáziu, po revoluci. Jenže to už jsem byl ve 3. ročníku, do maturity zbýval rok a půl. Do té doby tam vládly poměrně tuhé poměry. Nikdo nebral ohled na to, jak je student zaměřený. Například chemie, fyzika a matematika byly pro mne naprosto likvidační. Nad vodou jsem se držel zuby nehty tím, že jsem chodil tvrdě na doučování. Známky jsem si vylepšoval referáty a podobnou činností. Ještě že učitelé ocenili aspoň snahu, prolezl jsem s odřenýma ušima. Mým světem byly jazyky, literatura, dějepis, zeměpis. Všechno, co nějak souviselo s cestováním, i když v té době jen prstem po mapě.

Jaké vlastnosti by podle vás měl mít dobrý učitel?

Musí mít v sobě určitou míru laskavosti i autority. Tohle skloubit tak, aby na to děti nezačaly hřešit, je těžké. Některé učitele jsem měl hodně rád, ale nesu si s sebou i dětské jizvy. Učitelka, která za prohřešky tahala za pejzy, další uměla pěkně říznout ukazovátkem přes lýtko. Aby si učitel získal u žáků přízeň a zároveň neztratil respekt, bylo vždy těžké. Ale teď je to ještě těžší, jejich pozici jim nezávidím. Už jen fakt, že si je děti mohou kdykoli nahrát na mobil a nahrávku pak interpretovat zcela odlišným způsobem! Arogance a agresivita mezi dětmi je daleko častější než dřív. Klobouk dolů před každým učitelem, který to zvládne.

Text a foto
JAROSLAVA ŠTEFFLOVÁ